

[Per Federspiel.]

vikling, men det er ganske overordentlig farligt på dette tidspunkt at bibringe udviklingslandene en fornemmelse af, at det er bare et spørgsmål om at kræve den fornødne bistand. Vi har jo altid under debatterne om u-landshjælpen hævdet, at dette var et gensidigt forhold; vi har så vidt muligt undgået de politiske aspekter, men de er også til stede. Hele dette spørgsmål må være et bidrag til fredens bevarelse, og det tror jeg ikke man opnår ved at pålægge forpligtelser på dette område, hvor det er en naturlig politisk interesse, et naturligt ønske om at bedre forholdene i verden, der må udøves efter hvert enkelt lands skøn og på ganske frivillig basis.

Statsministeren (*J. O. Krag*): Hr. Per Federspiel har selvfølgelig ganske ret i, at der er tale om en moralsk forpligtelse, som et land påtager sig frivilligt; jeg synes også, det er rigtigt, at hr. Per Federspiel gør opmærksom på det. Der kan selvfølgelig være tilfælde, hvor man i en speciel aftale med et enkelt land har pådraget sig forpligtelser, som har en folkeretlig eller juridisk karakter, men ellers er betragtningen rigtig.

Til denne betragtning må man vel nok føje en politisk overvejelse. Jeg deltog for en uges tid siden i den internationale socialistiske konference i Stockholm, hvor jeg lagde mærke til, at en række dygtige talsmænd for de ikke-hvide nationer gjorde opmærksom på, hvordan grænserne mellem de rige lande og de fattige lande næsten er de samme som mellem de af de hvide dominerede områder og de ikke-hvide områder. Det betyder jo, at der ind i vore tanker om u-landshjælpen må gå ikke alene et ønske om at være med i et gensidigt moralsk betinget arbejde om hjælp, men vel også en politisk overvejelse: Det er i hele den vestlige verdens interesse — for at begynde dér — men i og for sig i hele verdens interesse, at der skabes basis for en udjævning; sådan at ikke de lande, hvis folkeslag populært kaldes de farvede — vi er vel nok, når det kommer til stykket, alle sammen farvede, men for at bruge det udtryk — stadig bliver fattigere, samtidig med at de såkaldt hvide lande stadig bliver rigere, med det resultat, at en konflikt af uoverskueligt omfang en dag bryder løs.

Jeg er altså ganske enig med hr. Per Federspiel i hans betragtning, og jeg vil næsten gætte på, at han også er enig i min: at man til det moralske, til ønsket om at være med i en gensidig hjælp over for mennesker, der har den behov i en udvikling, også må anlægge en politisk betragtning. På længere sigt vil de såkaldt ikke-hvide folkeslags og staters stilling over for de besiddende lande, over for de rige lande, kunne give anledning til voldsomme konflikter, og her må man jo tage med i sin betragtning, at der er et af disse ikke-hvide lande, der er i færd med at anskaffe sig de allerkræftigste våben.

Jeg havde egentlig ikke villet føre disse betragtninger frem i en diskussion, der drejer sig om et praktisk-finansielt forslag, men jeg synes i og for sig, de godt kan føres ind i debatten om de tanker og ideer, der ligger bag vor handle måde i disse forhold.

Poul Dam: Hvis jeg ellers forstod det rigtigt, brugte hr. Per Federspiel i sit sidste indlæg det udtryk, at det var farligt at tale om, at der bestod en eller anden form for pligt til at yde en støtte til udviklingslandene af en vis størrelse, fordi man derved — jeg tror, det er et nogenlunde rigtigt citat — ville give udviklingslandene det indtryk, at det bare er et spørgsmål om at kræve.

Jeg vil gerne anholde den opfattelse af udviklingslandenes politiske systemer og af holdningen landene imellem, som ligger bag ved denne udtalelse. Jeg tror ikke, der er tale om, at udviklingslandene i almindelighed eller styreformerne dér er indstillet sådan, at de ønsker at kræve fra de rigere lande; jeg mener, at der er en ganske svag undertone af mistillid til og måske en ganske svag foragt for disse lande, når man kan mene, at der består en sådan fare. Det er klart, at den pligt, der efter min opfattelse består til at yde et væsentlig større beløb til udviklingslandene, ikke beror på nogen international lov. Det er først og fremmest en pligt over for os selv, en moralsk pligt, at vi i vor rigdom, som i betydelig udstrækning er skabt på grundlag af en kolonialisme, direkte og indirekte, som har givet en væsentlig højere levestandard i Europa, for vor egen skyld